

Ogólny opis techniczny
Założenia do projektu

Przebudowa i modernizacja instalacji gazów medycznych:
tlenu, powietrza i próżni.

Centrum Leczniczo-Rehabilitacyjne i Medycyny Pracy ATTIS Sp. z o.o.
ul. Górczewska 89, 01-401 Warszawa

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

Spis treści

1.1. Nazwa Inwestycji	4
1.2. Inwestor.....	4
1.3. Podstawa opracowania	4
1.4. Zakres opracowania:	4
2. Źródła gazów medycznych	4
2.1. Opis stanu istniejącego.....	4
2.1.1 Źródło tlenu	4
2.1.2 Źródło powietrza	4
2.1.3 Źródło próżni	5
2.2. Założenia modernizacyjne	5
2.2.1 Nowe źródło tlenu	5
2.2.2 Nowe źródło powietrza	5
2.2.3 Nowe źródło próżni	5
3. System rurociągowy gazów medycznych i próżni	6
3.1. Planowana instalacja na 4 piętrze szpitala i bloku operacyjnym.	6
3.2 Rurociągi.....	6
3.2 Armatura	7
3.3 Sygnalizacja gazów medycznych	7
4.0. WYTYCZNE MONTAŻU.....	8
5.0. WYTYCZNE OBSŁUGI.....	9
5.1. Tlenownia.....	9
6.0 Podstawa opracowania.	10

1. DANE OGÓLNE

1.1. Nazwa Inwestycji

Modernizacja instalacji gazów medycznych i próżni na potrzeby realizacji zadania „Adaptacja czwartego piętra szpitala Centrum Leczniczo - Rehabilitacyjnego i Medycyny Pracy ATTIS Sp. z o.o. na potrzeby utworzenia zakładu/oddziału onkologii kobiecej oraz zakup specjalistycznej aparatury obrazowej, diagnostycznej i wyposażenia medycznego.

1.2. Inwestor

Centrum Leczniczo-Rehabilitacyjne i Medycyny Pracy ATTIS Sp. z o.o.

1.3. Podstawa opracowania

- a) Uzgodnienia z Inwestorem
- b) Obowiązujące normy i przepisy

1.4. Zakres opracowania:

Założenia dla modernizacji źródeł gazów medycznych i dostosowania ich do aktualnie obowiązujących norm i przepisów oraz do wzrostu zapotrzebowania związanego z rozbudową instalacji gazów medycznych na 4 piętrze szpitala.

2. Źródła gazów medycznych

2.1. Opis stanu istniejącego

2.1.1 Źródło tlenu

W chwili obecnej źródłem tlenu jest jeden koncentrator tlenu firmy Hydro-Gaz Med o wydajności 100 l/min znajdujący się w piwnicy budynku szpitala oraz system rezerwy butlowej obsługiwanej przez jednostopniową tablicę redukcyjną wyposażoną w dwa banki butli - każdy po 12 butli o pojemności wodnej 40 litrów. Instalacja jest w pełni sprawna i pod stałym nadzorem technicznym producenta.

2.1.2 Źródło powietrza

Źródłem powietrza są dwie sprężarki śrubowe firmy BOTTARINI wraz z filtracją i osuszaczami ziębnicznymi.

2.1.3 Źródło próżni

Obecne źródło próżni to agregat próżniowy firmy Tepro Koszalin wyposażony w dwie pompy próżniowe AT63A, zamontowane na zbiorniku wyrównawczym wraz z filtrami i sterownikiem, ogólny stan techniczny bardzo dobry.

2.2. Założenia modernizacyjne

2.2.1 Nowe źródło tlenu

Zakłada się dołożenie drugiego modułu jednostki koncentratora tlenu o wydajności 110 l/min wyposażonego w sprężarkę powietrza, system uzdatniania powietrza i bufor powietrza. Pozwoli to na uzyskanie jako źródło podstawowe i pomocnicze jednostek koncentratora tlenu, na ten cel. Inwestor przewidział przeniesienie obecnie użytkowanego koncentratora wraz z oprzyrządowaniem do pomieszczenia naprzeciwko – określonego obecnie jako „Depozyt ubrań”. Zarówno nowy jak i obecnie eksploatowany koncentrator mają zostać zainstalowane w powyższym pomieszczeniu. Wszystkie niezbędne elementy instalacji zasilania koncentratorów w uzdatnione powietrze oraz dystrybucji tlenu i sterownie urządzeniami muszą zostać zainstalowane i dostosowane do pracy w nowych warunkach.

Aby zapewnić pełną zgodność z normą PN EN ISO 7396-1:2016-07 należy również zamontować dodatkowy kontroler jakości produkowanego gazu wyposażony zgodnie z Farmakopeą Europejską wyd. 7.1 w paramagnetyczny czujnik stężenia tlenu. Czujnik taki zapewnia dokładność pomiaru na poziomie 0.01% w objętości oraz nie wymaga okresowej wymiany. Również zgodnie z wcześniej wspomnianą normą system powinien posiadać monitor punktu rosy oraz tlenku węgla.

Należy również dokonać wymiany tablicy redukcyjnej butlowego zasilania rezerwowego na tablicę dwustopniową i spełniająca wymogi wyrobu medycznego klasy IIb.

2.2.2 Nowe źródło powietrza

Zakłada się zakup i instalację trzeciej sprężarki powietrza o mocy 4kW np. firmy AIRPOL model KT-4, zamontowanie nowego systemu uzdatniania powietrza składającego się z dwóch osuszaczy adsorpcyjnych o wydajności 25 m³/h każdy oraz nadrzędnego sterownika mikroprocesorowego dla sprężarek, wyposażonego w komunikację po protokole MODBUS RTU, oraz monitora punktu rosy i tlenku węgla.

Zamontowanie powyższych urządzeń pozwoli spełnić wymagania normy PN EN ISO 7396-1:2016-07 w zakresie jakości sprężonego powietrza medycznego.

2.2.3 Nowe źródło próżni

Należy wykonać przegląd wraz z wymianą wszystkich materiałów eksploatacyjnych w istniejącym agregacie oraz zainstalować trzecią pompę na specjalnie wykonanej konstrukcji. Dodatkowa pompa powinna być tego samego typu i producenta. Należy zmodernizować sterownik agregatu do obsługi trzech pomp oraz protokołu komunikacyjnego MODBUS RTU.

3. System rurociągowy gazów medycznych i próżni

3.1. Planowana instalacja na 4 piętrze szpitala i bloku operacyjnym.

Planuje się wykonanie nowego pionu gazów medycznych doprowadzającego gazy od piwnicy do poziomu piętra czwartego szpitala. Planowana instalacja obejmuje tlen, sprężone powietrze oraz próżnię. Instalacja będzie podzielona na 3 sekcje kontrolowane przez 3 oddzielne strefowe zespoły kontrolne, czyli skrzynki zaworowo-informacyjne wyposażone w zawory kulowe, manometry, punkty zasilenia awaryjnego oraz sygnalizację awarii gazów medycznych.

Każda sala łóżkowa powinna być wyposażona w naścienne panele nadłóżkowe wyposażone w oświetlenie oraz punkty poboru gazów medycznych po jednym dla tlenu, powietrza i próżni. Wtyki gniazd powinien stanowić system AGA, ze względu na obecnie znajdującą się instalację już wyposażoną w tego typu punkty.

Panele przyłóżkowe będą również zawierały instalację niskonapięciową, telekomunikacyjną oraz zasilającą opisaną w rozdziale 3 pkt. 9. Panele przyłóżkowe jako wyrób medyczny należy dostarczyć i zainstalować wraz z systemem zasilania gazami medycznymi. Ich montaż musi następować w ścisłej współpracy z pracownikami odpowiedzialnymi za pozostałe występujące w nich media. Założenia przewidują zainstalowanie paneli przyłóżkowych w:

- salach chorych – 22 sztuki,
- gabinetach: ginekologicznym i 2 zabiegowych – 3 sztuki,
- salach chemioterapii – 6 sztuk.

Na bloku operacyjnym w każdej z 2 sal zaprojektować i wykonać po jednym wyciągu gazów anestetycznych o wydajności min. 50 l/minutę każdy zgodnie z normą PN EN ISO 7396-2:2011 - Systemy wyrzutowe odprowadzające zużyte gazy anestetyczne.

3.2 Rurociągi

Planowana instalacja powinna być wykonana z rur miedzianych typu SF – Cu (R290) wg PN-EN 13485, łączonych przez lutowanie twarde, przy użyciu spoiwa spełniającego wymagania PN EN ISO 7396-1, przy zastosowaniu odpowiednich złączy i kształtek miedzianych. Rurociągi o średnicach mniejszych niż 22x1 mm wykonane z rur miedzianych w stanie twardym, można łączyć bez użycia złączy, poprzez kielichowanie (rozłaczanie), po uprzednim wyżarzaniu zmiękczającym końcówki rur. Gięcie rur twardych o średnicy do 22x1mm, można wykonywać jedynie za pomocą giętarki.

Przewody instalacji powinny być uziemione.

Przewody instalacji powinny być mocowane do ścian lub stropów z zachowaniem podanych poniżej odległości między wspornikami. Rurociągi powinny być odizolowane od podpór i uchwytów, szczególnie wykonanych z metali tworzących z miedzią ogniwa galwaniczne.

Zalecane odległości pomiędzy wspornikami miedzianych rurociągów instalacji gazów medycznych.

Zewnętrzna średnica w mm	Maksymalne odległości w m
Do 15	1,5
22 do 28	2,0
35 do 54	2,5
Więcej niż 54	3,0

3.2 Armatura

W instalacjach gazów medycznych tj. instalacjach tlenu, sprężonego powietrza medycznego, podtlenu azotu i odciaгу gazów poanestetycznych, należy stosować armaturę wykonaną z mosiądzu o zawartości miedzi minimum 58 % - MO58. Zastosowane zawory kulowe, pełno przelotowe, powinny mieć średnice nominalne jak średnice przewodów, na których będą zainstalowane. Kula i trzpień powinny być uszczelnione PTFE (teflonem). Zawory w wykonaniu na ciśnienie nominalne 2,5 MPa (PN 25). Zawory powinny być gwintowane i należy je łączyć z przewodami instalacji za pomocą śrubunków.

3.3 Sygnalizacja gazów medycznych

Ze względu na wymagania normatywne oraz zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa instalacji gazów medycznych, planowany jest montaż sygnalizacji zbiorczej monitorującej wszystkie źródła zasilania oraz nowo projektowane skrzynki zaworowo-informacyjne.

Sygnalizacja ma się składać z dwóch elementów:

1. Panelu sygnalizacyjnego wyposażonego w dotykowy ekran kolorowy oraz moduł powiadamiania poprzez SMS. Wyświetlacz będzie znajdował się u obsługi technicznej;

2. Oprogramowania zainstalowanego na komputerze klasy PC z systemem MS WINDOWS®, które będzie odpowiedzialne za ciągłą rejestrację wszystkich zdarzeń w systemie gazów medycznych. Pod pojęciem zdarzeń rozumie się informacje o tym które źródło pracuje, przełączenie źródeł gazów, ich parametry techniczne, czasy do przeglądów itp. Komputer ten wraz z oprogramowaniem musi być dostarczony i zainstalowany. Obsługa musi być przeszkolona w zakresie interpretacji wskazań i bieżącego utrzymania systemu.

4.0. WYTYCZNE MONTAŻU.

- a) Instalacje należy wykonać zgodnie z normą PN-EN ISO 7396:2016-07 – „Systemy rurociągowo dla gazów medycznych – Część 1: Rurociągi dla sprężonych gazów medycznych i podciśnienia”.
- b) Ciśnienie próbne dla przewodów instalacji wynosi 1,0 MPa - czas trwania próby – min 2h; instalacje, można zatynkować po przeprowadzeniu prób ciśnienia z wynikiem pozytywnym;
- c) Badania odbiorcze po zakończeniu montażu instalacji rurociągowych gazów medycznych i zainstalowaniu punktów poboru obejmują:
  - Próbę wytrzymałości mechanicznej – próba ciśnieniowa;
  - Próbę szczelności;
  - Kontrolę zaworów odcinających;
  - Kontrolę podwieszeń uchwyty i wsporników;
  - Kontrolę oznakowania rurociągów;
  - Próbę na obecność połączeń krzyżowych;
  - Próbę na obecność przeszkód w przepływie;
  - Próby instalacji kontrolnych i alarmowych;
  - Przedmuchiwanie instalacji gazem próbnym (azot);
  - Próbę na obecność zanieczyszczeń stałych w rurociągach instalacji;
  - Napełnienie instalacji właściwym rodzajem gazu;
  - Sprawdzenie prawidłowości oznakowania rurociągów i armatury.

Badania odbiorcze po zakończeniu montażu instalacji rurociągowych gazów medycznych i zainstalowaniu punktów poboru należy wykonać wg procedur opisanych w Aneksie „C” do normy PN-EN ISO 7396-1.

Instalacje gazów medycznych muszą być wykonywane przez firmy posiadające odpowiednie uprawnienia zgodnie z systemem zarządzania dla wyrobów medycznych PN-EN 13485. Firmy takie powinny posiadać uprawnienia do wykonywania odbiorów końcowych, w innym przypadku należy posiłkować się instytucją posiadającą takie uprawnienia.

Osoba do kierowania robotami instalacji gazów medycznych powinna posiadać tytuł „mistrza”, zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności określoną w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej

stosowania (Dz. U. 2014 poz. 1145).

- d) przewody instalacji gazów medycznych powinny być oznakowane wg normy PN – EN ISO 7396 paskami barwnymi w następujących kolorach:
- Tlen - kolor biały;
  - Podtlenek azotu – niebieski
  - Sprężone powietrze – czarno-biały
  - Próżnia - żółty

Oprócz oznakowania barwnego na rurociągach należy opisać w sposób trwały prowadzone medium i zaznaczyć kierunek przepływu. W tym celu można zastosować np. barwne naklejki zawierające wyżej przedstawione informacje.

Do wykonanych instalacji należy załączyć instrukcje użytkowania w języku polskim, przeszkolić personel obsługi technicznej w ilości 5 osób. Jeśli będzie to wymagane przez przepisy prawa dla zaproponowanych rozwiązań zgłosić elementy instalacji do Urzędu Dozoru Technicznego. Załączyć projekt powykonawczy instalacji wraz z niezbędnymi certyfikatami, wynikami testów i pomiarami szczelności.

5.0. WYTYCZNE OBSŁUGI

5.1. Tlenownia

- a) Obsługę tlenowni mogą wykonywać wyłącznie pracownicy zaznajomieni z urządzeń i przeszkoleni w zakresie BHP przy obsłudze urządzeń ciśnieniowych;
- b) Podstawowego przeszkolenia w obsłudze urządzeń tlenowni powinien dokonać Dostawca.
- c) Do zasadniczych obowiązków obsługi należy taka obsługa urządzeń tlenowni, aby nie wystąpiła przerwa w dopływie tlenu do instalacji w Gabinetcie Narkoz;
- d) W pomieszczeniach rozprężalni zabrania się składowania jakichkolwiek materiałów palnych;
- e) Napisy ostrzegawcze:
- ◆ Na drzwiach wejściowych do tlenowni należy umieścić napis czytelny z odległości 10 m: - „**Rozprężalnia tlenu - nie zbliżać się z ogniem**”
  - ◆ Wewnątrz rozprężalni - „**Nie dotykać urządzeń tlenowych zatłuszczonymi rękami lub narzędziami**”
- f) Sprzęt ppoż. i BHP:

- W pomieszczeniach tlenowni należy przewidzieć lokalizację następującego sprzętu:

◆ Gaśnice proszkowe 6 kg	2 szt.
◆ Okulary ochronne	2 pary
◆ Rękawice ochronne	2 pary

6.0 Podstawa opracowania.

Podstawę niniejszego opracowania stanowią:

- Analiza stanu i szacunkowego zapotrzebowania na gazy
- Ustawa z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. 2017 poz. 211),
- Dyrektywa Rady Wspólnot Europejskich 93/42/EWG dotycząca wyrobów medycznych wraz z jej późniejszymi zmianami,
- „Consensus statements” of Notified Bodies Medical Devices on Council Directives 90/385/EEC, 93/42/EEC and 98/79/EC,
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 lutego 2016 r. w sprawie kryteriów raportowania zdarzeń z wyrobami, sposobu zgłaszania incydentów medycznych i działań z zakresu bezpieczeństwa wyrobów (Dz. U. 2016 poz. 201),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie wymagań zasadniczych oraz procedur oceny zgodności aktywnych wyrobów medycznych do implantacji (Dz. U. 2011 nr 16 poz. 76 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 listopada 2010 r. w sprawie sposobu klasyfikowania wyrobów medycznych (Dz. U. 2010 nr 215 poz. 1416),
- PN-EN ISO 14971:2011 Wyroby medyczne -- Zastosowanie zarządzania ryzykiem do wyrobów medycznych
- PN-EN ISO 7396-1:2016 Systemy rurociągowo do gazów medycznych -- Część 1: Systemy rurociągowo do sprężonych gazów medycznych i próżni
- PN-EN ISO 7396-2:2011 Systemy rurociągowo do gazów medycznych -- Część 2: Systemy odprowadzające zużyte gazy anestetyczne
- PN-EN 13348:2016-09 Miedź i stopy miedzi -- Rury miedziane okrągłe bez szwu do gazów medycznych lub próżni
- PN-EN ISO 15223-1:2012 Wyroby medyczne -- Symbole do stosowania na etykietach

wyrobów medycznych, w ich oznakowaniu i w dostarczanych z nimi informacjach --

Część 1: Wymagania ogólne

- PN-EN 1041:2010 Informacja dostarczana przez producenta wraz z wyrobem medycznym